

У2

П27

ПЕТРО ПЕРЕБИЙНІС

РАНКОВІ
СУРМИ

**РАНКОВІ
СУРМИ**

ПЕТРО ПЕРЕБИЙНІС

Поезії

Радянський письменник • Київ • 1976

Напруженими роздумами про людину, її місце в сучасному світі пройнята книга Петра Перебийноса. Поет залишається вірним своїй творчій манері, шукає той несподіваний ракурс, який дає змогу у звичайних, буденних явищах побачити характерні риси нашого динамічного віку, відчути прискорений ритм нової доби.

Издательство
«Радянський
письменник»,
1976 г.

Одеська
книжкова
фабрика

ЧЕРВОНИЙ ВАЛ

1

Плив кораблем на хвилях віку
Смольний.

Ілліч
тримає упевнено штурвал.
Над Петроградом
грізним штормом волі
вставав червоний вал.

Він наростав,
здіймався вище й вище,
серця озоном правди напував.
Знедолену планету розбудивши,
гримів червоний вал.

Йому не стали греблями кордони —
гримить червоний вал
червоним громом.

Ілліч
тримає впевнено штурвал.

Червоний ранок устає
на сході.

Червоні крани кланяються сонцю.
Гримить
прибій червоних колосків.

Літак у небі
стрічкою червоною
перевиває
різнобарвний світ.

Світанок світу устає
на сході.

В мінливих барвах
світових доріг
цвіте пророчо
в сонячнім промінні
єдиний,
непогасний
і незмінний —

червоний колір прапорів.

I.

Я йду у сяєво багряне,

спішу до праці,

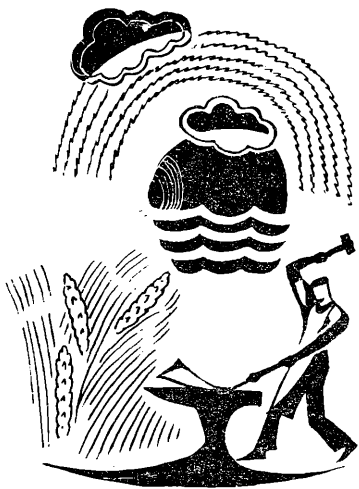
до людей.

Як добре, що в запасі ранок

у мене є

на кожен день!

Благословиться хай довіку
те місце давнє,
непростигле,
де вперше
мати на долівку
мене щемливо опустила.

Де мати, подихом підперши,
мене поставила на ноги,
де я
від матері
уперше
ступив нерівно до порога.

Не припадає пам'ять пилом.
(Таке знайоме все до болю!)
Та вже долівку заступила
підлога тесана, дубова.

Сталевим громом вік ракетний
стрясає хату білолицю.
Ковзкі шліфовані паркетки —
уже для неї
не дивниця.

Будь же повік благословенна,
нова підлого
непростигла!
Ти рідної землі від мене
в ракетний вік
не заступила.

МЕДІВНИКИ

Я прокидався на світанні
і в тиші трепетно-терпкій
спостерігав за визріванням
зірок хрумких медівників.

У ночвах тісто медівниче
бухтіло, пінилось, росло
і на відскоблену стільницю
пухкою повинню пливало.

По ньому бігала спочатку
качалка пресом говірким,
а потім цинкова зірчатка
ділила тісто на зірки.

У печі жевріла урочо
гнучка, терпляча коцюба
і палахкучо біла в очі
жарінь рожево-голуба.

Крізь арку челюстей черлену
із матеріної руки
зірками в небеса черені
пливли дзвінки медівники.

ЦВІТ БУЗИНИ

Чи весна, чи літо,
а чи осінь,
чи сліпа, холодна лють зими, —
він росте,
він розцвітає й досі —
ніжний, скромний
кущик бузини.

Незрадливий, відданий домівці,
він гілля у затінок простяг.
Навіть не знайшлося йому місця
ні в поемах,
ні в гучних піснях.

Цим кущем з дитинства нас лякали —
завелись, мовляв, у нім чорти.
Цвітом таємничим і гірким
дихав він з густої духоти.

Те було давно
і так недавно...
Гуркотіли близько літаки.
У саду тінистому неждано
ми чортів побачили-таки.

Йшли вони в гадючих маскхалатах
по ранкових росах,
навпрошки.

Сивину пелюсток, мов прокляття,
бузина ронила на грядки.

Розпрямляли стебла пружне тіло
з-під чобіт зеленої орди.
Соками отруйними яскріли
на грядках розчавлені плоди.

Те було давно
і так недавно...
Ніжний кущик роки зберегли.
Подавились чорними плодами
ненажерні наші вороги.

Пронесло дитинство світлооке
рідне слово крізь вогненний вир.
Невмирущим бузиновим соком
ми писали:
«Батьківщина!
Мир!»

Він росте,
він розквітає й досі —
ніжний, скромний кущик бузини.
Б'ють на сполох обважнілі роси
у тривожній пам'яті війни.

ВЕРШИНА ПЛАНЕТИ

Стою на Красній площі —
на вершині
земної кулі.
Зупинився час.
Рясне сузір'я рідної Вітчизни
рубіново багряниться в очах.

Рубінове проміння осяває
мої ще не написані рядки.
Звідціль,
з вершини світу,
осягаю
я поглядом
усі материки.

Звідціль видніш,
яка вона маленька —
планета наша,
стомлена Земля.
Крилаті хмари плинуть, мов лелеки,
над вежами високого Кремля.

На вічному шляху до Мавзолею
почесна варта відбиває крок.

Чатують
над Москвою,
над Землею
рубінові локатори зірок.

Чутливий кожен оберт,
кожен по́хил:
вдивляються
у ро́ки,
у віки
рубінові локатори епохи —
вітрами відшліфовані зірки.

Гримлять над світом луни реактивні,
вогненно в небі кресляться путі.

Стою
на Красній площі —
на вершині,
з якої
вся Земля на видноті.

РАЙДУГА НАД ДНІПРОМ

Прошуміла злива за осоки,
дух озону хвилі зберегли.
І з'єднала
райдуга висока
наддніпрянські дружні береги.

Під вологим плесом небозводу
береги відбилися у ріці:
на одному —
цегляні заводи,
на другому —
жовті пшениці.

СНАГА

Хай на плечі ляга
щонайбільший тягар,
хай зринає у вись
перевал небокраю, —
все здолаю!
Подвійна у мене снага.
За двох
палаю.

Проростаю
орбітою я
до зірок,
колоском —
у життя,
обеліском —
над війнами...

Біля серця —
із профілем рідним квіток.
Пломеніє серце
снагою подвійною.

ХОДИТЬ ПАМ'ЯТЬ

Од Волги і Дніпра —
до Третьов-парку
ходить
Пам'ять.

По гранітній стежці
ходить Пам'ять.

Ходить Пам'ять
у незгасних квітах
тим,
хто в бронзу перейшов навіки,
тим,
що у вогні війни згоріли,
вріши в Землю
кам'яним корінням.

ПОВЕРНЕННЯ

Сотає жайвір пісню наді мною.
Блакитний пил вінчає дальню путь.
Переді мною рівною стіною
золотоокі соняхи цвітуть.

Гойдається валіза невагома
в терплячій, натренованій руці.
Забувши ритм хитлявого вагона,
стою в росі,
в пахучім чебреці.

Стою в росі...
Давно не був я в полі.
Вбирає стежка
всі шляхи земні.
І соняшники
думні, мудрочолі
у вічі пильно дивляться мені.

ПІСЛЯМОВА ДО ЛИСТА

Шановна редакціє!
Мій брат Петро Перебийніс
був солдатом і в 1943 році про-
пав безвісти. Я прочитала в
журналі вірші Петра Перебий-
носа, тому пишу вам...

Віра Перебийніс-Міжон
м. Кременчук Полтавської області

Тут серце крають не фактичні дані,
не збіг імен і не тривожність дат,
а віра —
віра вистраждана, давня,
що десь він є,
що він живий, солдат.

Що в безвість не пішла його дорога,
не виплакана ще над ним роса,
а просто...
щось із пам'яттю у нього...
Бувають же на світі чудеса!

Я міг би хоч ілюзію потішити
батьорою наснагою рядка.
Але життя реальніше, простіше,
і над рядком здригається рука.

Сумна реальність вигадки ламає,
і зайві тут утішливі слова.
В житті чудес усе-таки немає —
у пам'яті лиш
є на них права.

І пам'ять підкорятися не хоче —
вона в золі надії не згаса,
вона стоїть на чатах дні і ночі...

Бувають же
на світі чудеса!

ВІДЛУННЯ

Не зови мене, мамо, додому,
в царство трав, ніжних яблунь і слив.
Я ще й досі тікаю від грому,
що дитинство моє обпалив.

Знаю, мамо, пекучого болю
моє слово тобі додає,
знаю, славлять поети з любов'ю
босоноге дитинство своє.

Та душа не ховає нічого,
не зважа на химеру чийось:
я боюся дитинства свого,
твоїх спогадів, мамо, боюсь.

Ти гортаєш думки потаємні
і стираєш сльозу кулаком...
Батько там,
у дитинстві моєму,
на порозі стоїть з рюкзаком.

Там літак над хлоп'ячою грою
розгорта свої крила криві.
Там горять літачки паперові,
мов трикутні листи фронтіві.

Не чекай мене, мамо, з дороги,
що веде в наше рідне село.
Я боюся дитинства свого,
хоч у мене його не було.

ХЛІБНА ПУТЬ

Уже вузькі масштаби току
в розповні хлібної ріки.
Зерна розхвилені потоки
на трасу ллють грузовики.
Пливе в серпанку сизуватім
лункої траси полотно.
На розпашілому асфальті
під небом сушиться зерно.
На вахту сонячну, почесну
стає твердий широкий шлях.
Стару, найкращу із професій
асфальт освоює в полях.
А хліб тече все далі й далі,
гуде дротами хлібна путь.
Струмкам зерна зелені далі
зелену вулицю дають.
Струмки зерна хлюпочуть тонко
по стрічці згуслого тепла.
І стугонить суцільним током
асфальт від міста до села.
Розгін притишують машини,
і пильно стежать водії,
щоб не струсити й порошини
у чисті хлібні ручаї.

ПОРА ЦВІТІННЯ ТЮТЮНУ

Дарує поле всі щедроти.
Струмує днина золота.
Весела настає робота —
тютюн під сонцем зацвіта.
Запнуло обрій літо красне
в густу завісу листяну.
Бує все. Пора прекрасна —
пора цвітіння тютюну.
Тютюн квітує скромно, тихо
у плетиві зелених шат.
Лиш видає його, на лихо,
міцний, пекучий аромат.
І в пору щедрого цвітіння,
коли тютюн плодами снить,
гарячі руки в шелестінні
стинають квіт його рясний.
Та п'ють росу круті судини,
жене тютюн стебло своє
і все, що квітам не судилось,
крихкому листю віддає.
Теплом струмує днина літня,
і грає в листі нікотин.
І поступово, непомітно
всиха тютюн од гіркоти.

КАРТИНА

Крізь пальці шаркають пекельно
важкі жарини цегляні.
Виводить рівно
пензель кельми
узор багряний
на стіні.

Малює пензель металевий
квадратні обриси вікна.
І теплим вітром над землею
проймає майстра вишина.

І на мольберті риштування
росте наш дім
увись
і вшир.*
Промінням сонце вишиває
вологі контури квартир.

Наш дім
небес уже сягає,
вростає в зоряну добу,
і пензель кельми
осяває
його вершину голубу.

МІСТ

На хвилях літ
уздовж русла
бурхливої ріки
прудка інерція несла
покручені стежки.
Стежки за плином течії
на вигинах крутих
покійно в'юнили свої
догідливі хребти.
А десь
дороги з дальніх міст
шукали перевіз.
І важко ліг бетонний міст
ріці напереріз.
Вібрує міст у сяйві вод
бурхливої ріки.
Внизу
повзуть за поворот
покручені стежки.
Стежкам ніколи не збагнуть
характеру мостів.
Летить пряма
бетонна путь
за обрії круті.

ЗУСТРІЧ В ОКЕАНІ

За антарктичною імлою,
на тепловійній широті
веселі хлопці-китобої
зустріли айсберга в путі.

Крутий,
занурений по груди
в холодну, чорну глибину,
мовчазно ніс він
у нікуди
свою задуму крижану.

Здіймався він
зубчастим валом
на океанським синім тлі.
Його далеко обминали
міцні
сталеві кораблі.

Вітрами теплих видноколів
п'янила айсберга весна,
зісподу
танула поволі
його основа крижана.

Та він купав у талих водах
свою натуру крем'яну
і далі плив —
холодний, гордий —
смертельним курсом
на весну.

Не чув тепла він
під собою,
сигналив гранями у світ.

Похмурі
хлопці-китобі
дивились велетню услід.

ЛИСТ РОВЕСНИКАМ

Земля, вода, вогонь
і мідні труби,
безмежність,
висота і глибина...
Фарбує пасма звихреного чуба
у срібний колір
перша сивина.

Ровесники мої,
та що це з вами?
Ще ж ви в порі квітучій, золотій,
а вже кружля над чорними бровами
холодна,
передчасна заметіль.

Не знали ви атаки і тарану,
не сліпли у свинцевій крутії.
Чому ж бо ви сивієте так рано,
замислені ровесники мої?

Щасливе ж наше вчене покоління —
вже котрий рік нас милує війна.
Лиш пам'ять непогасна і нетлінна
серця синівські болем протина.

Лише і досі крізь вогненні дати,
крізь наші рвійні і нервові сні
ідуть батьки,
ровесники-солдати,
які не дожили до сивини.

Ровесники мої,
вам дуже трудно.
Вкарбовані у ваші імена
земля, вода, вогонь і мідні труби,
безмежність, висота і глибина.

Важкий тягар на себе ви берете,
од віку не ховаєтесь у тінь.
І, може, над бровами недаремно
кружляє
передчасна заметіль.

І, може,
під шаленими вітрами,
неначе у свинцевій крутії,
ви за батьків сивієте так рано,
засмучені ровесники мої...

Титани молоді, сивоголові,
Земля старенька вам уже тісна.
Ровесники,
не хмурте чорні брови,
вам личить передчасна сивина!

ЧОРНИЙ СПЕКТР

Ви знаєте, із чого
виникає
чорний день?

Із суміші
яскравих барв.

Найперш
береш звичайний
білий день.
Домішуєш
ультрамарину неба,
зеленолистя
та багряноцвіту.

Затим
до цього спектра додається
якась
рум'янощока підлість.

В очах спливають
кола
і зливаються в єдину —
чорну
барву дня.

Коли спадає день шалений
у вечорову синю сіль,
немилий світ летить повз мене
зів'ялим шумом верховіть.

На повних обертах скрегоче
в імлі натовлена Земля...
У час вечірній ранку очі
мені всміхаються здаля.

Я вірю в ранок, у початок
усіх начал, усіх доріг,
у росянистий цвіт хрещатий,
у перший крок через поріг.

Я йду у сяєво багряне,
спішу до праці, до людей.
Як добре, що в запасі ранок
у мене є на кожен день!

Ранковий світ летить крилато,
мене квапливо підганя...
Люблю я ранок розкривати —
як перший, чистий аркуш дня.

ВЕСНЯНИЙ ВОКЗАЛ

Нічний вокзал бував теплом весняним,
за вікнами гули сталеві путі.
Осяяні барвистими вогнями,
дрімали пасажири в забутті.

І враз під склом вокзального склепіння,
у плетиві думок, чекань і снів
горластий півень солодко запіяв,
знемігши в клітці кошика тісній.

Запіяв півень хвацько і заклично,
дзвінке відлуння струснуло зал —
і проясніли заспані обличчя,
і заgrimів розбуджений вокзал.

Пливла Земля нечутно між світами,
і дихали в безмежності сади.
З рожевого, пахучого світання
до станцій поспішали поїзди.

ІІ.

ДИВЛЮСЬ НА ВАС, ЛЮДЕЙ, НЕ НАДИВЛЮСЯ

І ЗЕМЛЮ ПРИГОРТАЮ ДО ГРУДЕЙ.

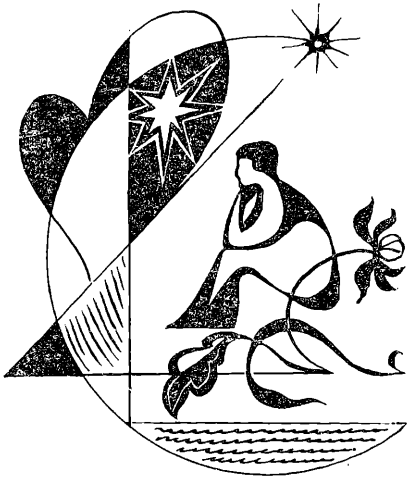
Я ГОРДИЙ ТИМ,

ЩО РОДОМ Я ІЗ ЛЮДСТВА,

ЩО Я ЖИВУ,

ЛЮДИНА МІЖ ЛЮДЕЙ.

Я РОДОМ ІЗ ЛЮДСТВА

Люблю вас, люди, мислячі істоти,
за клопоти великі і малі,
за те, що ви скоряєте висоти,
серцями прикипівши до землі.

У сивій млі правічної тривоги,
в оточенні усіх істот живих
ви підвелися першими на ноги,
стіною стали проти бід і лих.

Живими ви згорали на багаттях,
летіли в темний вир кривавих рік.
Вважали часто, наче вас багато,
а вас не вистачало споконвік.

Над вами пролітали чорні війни,
копитами гримів жорстокий час.
Та подихом єднання тепловійним
одвічна праця зігрівала вас.

Платили кров'ю ви за мужні строфи,
з обпаленими падали крильми,
але у найстрашніших катастрофах
незмінно залишалися людьми.

У всесвіт ви вростаєте думками
на схрещеннях важких космічних трас,
і навіть сонце полум'ям вулканів
з побожністю дивляється у вас.

Звичайні люди, стомлені істоти,
в огромі дня, в буденній метушні
втрачаєте ви стриманість і спокій
і часом докучаєте мені.

Коли ж повіє тугою пекучо,
коли серцець розводяться мости, —
на згаслих крилах відчаю й покути
лечу до вас я, люди, з самоти.

Ні стерті гасла, ні дешеві жести
не затуманять істину живу:
ви, люди, вік без мене проживете,
без вас і миті я не проживу.

Люблю вас, люди, за привітний голос,
за людяність, за щедрість, за добро,
за серп і молот, за метал і колос,
за гнів меча й караюче перо.

Дивлюсь на вас, людей, не надивлюся
і землю пригортаю до грудей.
Я гордий тим, що родом я із Людства,
що я живу, людина між людей.

ПОКОЛІННЯ

Було їх мало
в ті січневі дні,
та називали їх
більшовиками.
Колонний зал.
І Ленін у труні...
Скупі сльозини камінь пропікали.
Було їх мало.
Йшли за рядом ряд
на відстані руки,
аби не впасти.

...За ними вслід
несли секретарям
свої заяви
юнаки вихрясті.

1

Було їх мало там,
на буровій,
коли зненацька спалахнула нафта.
У груди бухкав племінь-буревій,
мов струни, дзвінко лопались канати.

Стіна вогню... Стіна вогню крута.
І кожен відступав перед стіною...
Та прохрипів кремезний секретар
з останніх сил:
— Більшовики, за мною! —
Було їх мало.
У сліпучу ніч
ступили твердо. Двічі не вмирати!
І враз до них
крізь стрій тремтячих пліч
рішуче вийшли
юнаки вихрясті...

2

Було їх мало там,
де гаснув бій.
Фашисти їх взяли напівживими...
Полон страшніший за пекельний біль,
страшніш за смерть невинного провини.
...Бійці поволі вийшли на майдан.
Есесівець поглянув гордовито
і випростався різко, мов удав:
— Більшовики і комісари,
вийти! —
Було їх мало.
За півкроку — смерть...
Ступили твердо по сухому рясту.

· І враз до них
під чорний кулемет
рішуче вийшли
юнаки вихрясті...

3

Було їх мало в ті далекі дні,
було їм важко —
крізь вогонь і камінь.
Та йшли сини за ними у борні,
йшли комсомольці за більшовиками.
Отак разом —
на відстані руки —
ідуть:
білоголові, чорноброві.
І їхні нерозстріляні квітки
освячені
спорідненою кров'ю.
Мільйони їх
ідуть
у день новий.
Гримить
відлуння на космічних трактах.

На комуністів поклик бойовий
встають
мільйони юнаків вихрястих.

СПОМИН У ТРЬОХ КОЛЬОРАХ

Пам'яті О. С. Пушкіна

Болить мене цей спомин чорно-білий
про те, чого я бачити не міг:
на Чорну річку чорні коні бігли,
на чорний смуток падав білий сніг.

Обличчя білі, чорні пістолети,
тривога чорна, чорні небеса,
і в чорному безмежжі часолету
сліпучо-біла віра в чудеса.

Тремтів лякливо чорний отвір смерті,
і коні спотикались на бігу...
У чорно-білім спомині не стерти
червону кров на білому снігу.

Єдина кров, гаряча, непідкупна...
Обірвана тоненька нить життя...
І тільки Чорна річка не закута
в холодну, чорну кригу забуття.

Болить мені у спомині червонім
та чорно-біла, та фатальна мить.
І кров поета стукає у скроні,
жагою помсти в серці клекотить.

КАДРИ ФРОНТОВОЇ КІНОХРОНІКИ

Хай мигтять екрани променисті,
щедрі на сюжети і слова.
Ми не довіряємо артистам —
нам документальне подавай!

Щоб ні тіні фальші на екрані,
щоб коли біда вже —
то біда,
щоб коли війна —
то тільки справжня,
щоб коли вже кров —
то не вода.

Щоб від справжніх, бойових набоїв
захлинався справжній кулемет
і щоб серце
за екраном болю
не згасало, кликало вперед.

Бо війна не терпить напівправди,
бугафорних вибухів, руїн.
Фронтвий, несхитний оператор
ствердив подвиг
подвигом своїм.

Тут не комбінації дешеві —
б'є громово хроніка німа.
Оператор
тих, що у траншеї,
під вогнем
із бруствера зніма.

Тут не просто кадри обирати:
смерть —
за крок,
січе кривавий град...
І стискає в пальцях оператор
об'єктива мирний автомат.
Цілиться суворим оком кари
у війну
безстрашний об'єктив...
Ці насправді неповторні кадри
оператор
кров'ю освятив.

Щоб —
ні тіні фальші на екрані,
щоб коли біда вже —
то біда,
щоб коли війна —
то тільки справжня,
щоб коли вже кров —
то не вода.

СЛАВА

Любі, дорогі мої кияни,
чую ваш лункий, пружистий крок.
Ваше слово на устах не в'яне,
ваша слава лине до зірок.

З вами я і в будень, і у свята,
з вами йду я поруч повсякчас.
Вік увесь про вас мені співати...

Та сьогодні —
слово не про вас.

Я про тих, кого навіки в місті
прописали праця і війна,
я про тих, чиїм життям зігріті
наших вулиць горді імена.

Не вітають київські каштани
їх вологим цвітом навесні.
За дзвінкими, юними літами
бачиться їм Київ уві сні.

Я про тих, кому вода Дніпрова
і в морози осяває путь,

я про тих ^{всіх}
киян сивоголових,
що у місті нашім не живуть.

Може, у Москві, а може, в Мінську
чи в Ташкенті їх постійний дім,
але наше кучеряве місто
недаремно звать вони своїм.

Я про тих киян, яких у датах,
у серцях наш Київ береже,
тих, що нас провідують у свята,
тих, що не провідають уже.

Тих, що сиві київські майдани
освятили кров'ю і добром...

Слава їм —
почесним громадянам
золотого міста над Дніпром!

ВІЙ

Душа із тілом немічним не мириться,
вона до бою кличе, мов сурма.

Я бачив:

чоловік на чорних милицях
за пляжем
роздягався крадькома.

Ні, не задумав чоловік топитися.

Він хоче жить,
він дуже хоче жить.

Йому б лише за хвилю ухопитися,
за невовиму спінену блакить.

Йому обридла співчутлива вулиця —
заграли вперто вилиці худі.

І те, що на землі уже не збудеться,
задумав він здійснити
на воді.

Стояв він у нелюдському напруженні,
із мукою на збудженім виду.

Лизала хвиля милиці натруджені —
його підмогу
і його біду.

Та ось
він стрепенувся над опорою,
відкинув цей непотріб —
і поплив.
Під ним сичали хвилі упокорені,
ламався круто звихрений приплив.

Я знав:
сторонні погляди небажані
там,
де самотньо спалюють мости.
Та я стояв
окрилений і вражений,
стояв,
очей не в силі одвести.

СТРІЛИСЬ ДВОЄ

Хто вони? Які шляхи-дороги
чоловіки ці пройшли колись?
Двоє серед натовпу людського
на пероні мовчки обнялись.

Нині всякі ніжності не в моді,
нині сліз не ронить сильна стать.
Двоє чоловіків при народі
слабкості своєї не таять.

Глухо впали сітки і валізи
під поспішний шерхіт підшов.
Де й поділась витримка залізна.
Тільки шепіт:
— Я... тебе... знайшов...

Тільки очі зблискують волого
і тремтять у пальцях цигарки...
Хто вони? Які шляхи-дороги
пролягли між ними крізь роки?

Стрілись двоє в світі. Стрілись двоє...
Гомінким пероном навпростець
люд пливе строкатою рікою
мимо двох обвуглених сердець.

ВИСОТА

Бринить вінків пожухла позолота,
і тужить вітру траурна струна.
Над рвійною могилою пілота
пропелер,
мов душа його,
зрина.

Розвихрено врізається у небо
пропелер
на найвищій висоті.
Тут ясно все.
Тут зайвих слів не треба.
Тут просто слід побути на самоті.

Струмить важка гранітна прохолода,
блакитні крила небо нахилия...

Зринає рвійний пам'ятник пілоту —
і швидше
обертається Земля.

ДІД ГАСИТЬ ВАПНО

За селом, у білій ямі,
гасить білий дід вапно.
Бродить піна полум'яна,
мов настояне вино.

В'ються бджоли над садами.
Із густої духоти
плинуть рівними рядами
затиньковані хати.

На гарячому осонні
палахтять екрани стін.
Світить білою росою
край вапнярки травостій.

Над вапняркою обрусом
висне білий небозвід.
Посміхається у вуса
біля ватри
білий дід.

Новосілля сняться дітям,
вікна зорять у світи.
Пропливають перед дідом
білим видивом хати.

ЖОРСТОКІСТЬ

Похмура дійсність кам'яних
джунглів гарантує свободу вби-
вати... Вбивати кожного: від
простолюдина — до президента.

З газет

Давно дуелі одgrimіли,
практичний світ бере своє.
В серця порожні, огрубілі
жорстокість пазурами б'є.

Практичний світ важкі набої
в новій дуелі звів у ніч:
не куля в кулю у двобої,
а куля в жертву, воднобіч.

Тут смерті нічого боятись,
тут тільки жертва помира.
Лунає постріл, наче ляпас,
і враз — ні пуху ні пера...

Пірати атомної ери,
вовчиська в образах людей,
броньовосерді браконьєри,
вас викликаю на дуель!

Я знаю:
погляд ваш прицільний,
рука у вас тверда, важка.
Розплющиться об жирне тім'я
дробина слова мерехтка.

Та поки бродять ваші тіні,
допоки свище хижий шріт,
я точно битиму,
прицільно
у ваш практичний, темний світ.

БЛЯХАР ЗАЛІТНИЙ

Співа зубило:
дзень-дзелень...
Луна цокоче з клуні.
Бляхар залітний
всенький день
захоплено чаклує.
Стрімкий
фантазії політ
і пружні
крила хисту.
Клепає форми він
на хліб —
вигадливі, ребристі.
Тут надпиляє,
а звідціль,
як водиться, —
доточить.
Дзвенить
у впевненій руці
проворний молоточок.
Ребристі —
складені як слід,
гладенькі —
в купі стигнуть.

— А ці ж куди? —

питає дід.

— То, діду,
дефективні!

— Ребристі нам не по казні, —
гне дід. — Нам би... фективних.
Вони хоча й непоказні,
та зручно хліб пекти в них...

ОСТАННЯ РОЛЬ
ВАСИЛЯ ШУКШИНА

Остання роль... Роса чоло зросила.

Остання роль.

Останній жест —

і край...

А ти іди, уперто йди, Василю.

Ти грай з останніх сил, Василю,
грай!

Ти грай... Стрекочуть гостро апарати.

Юпітери чоло твоє печуть.

Та це не гра.

Ти не умієш грати.

Чоло вінчає генія печать.

Ти жити вмієш...

Тільки жити,

жити!

З останнім словом на сухих устах...

Так жити,

як живуть метеорити

в осяяних безсмертям небесах.

Остання роль.

Тоді про це не знав ти.

Бо кожна роль —
остання роль.
І край!
Ти так спішив останню роль зіграти...
Так боляче дивитись на екран.

Слова, слова:
живе в своїх героях...
Ти з фальшю не мирився недарма,
ти йшов по грані між життям і грою...
Живуть герої.
А тебе нема.

Горить екран.
Горить, неначе порох.
Ти в кирзаках ідеш не на парад.
Остання роль...
Останній жест і порух...
Стрекоче проекційний апарат.

Остання роль.
Себе ти пересилив.
Остання роль...
І що там — пекло, рай!
Згаса екран...
Не помирай, Василю!
Живи хоч так.
Живи, не помирай...

ПАЛЬМА ПЕРШОСТІ

З останніх сил вітристе коло
рисак болючо розсіка.
Клекочуть піною рвучкою
криваві ніздрі в рисака.
Рисак не відає секретів
галопа дикого цього.
Жокей вимогливо і вперто
стискає шпорами його.
Крицево цокають підкови,
гуде дорога крем'яна.
Нестерпна втома рисакові
тремтячі ноги підгина.
І звідки знать йому, чи скоро
впаде до ніг ця довга путь.
Під ребрами колючі шпори
вогнем пронизливо печуть.
У цій гонитві інші коні
вже не дістануть рисака,
і стрічка першості шовкова
січе його, мов осока.
Рисак нашпорений холоне,
грудьми припавши до землі.
Жокей у стрічці чемпіона
позує гордо у сідлі.

НЕЗНАЙОМКА

И странной близостью закованный,
Смотрю за темную вуаль,
И вижу берег очарованный
И очарованную даль.

ОЛЕКСАНДР БЛОК

Хто ти, хто ти,
Незнайомко
із засмученим лицем?
Профіль висічений тонко
зачарованим різцем.

На небесному екрані
профіль ангельський тремтить...
Незнайомко, зірко рання,
що ж бо так тебе гнітить?

Десь бринять веселі вальси,
звуки плинуть, мов вода.
Усміхнися, не печалься,
Незнайомко молода!

Може, ти найкраща в світі,
та судилась не мені.
Таємницею повіти
твої риси неземні.

Зупинюсь я за півкроку
тільки стрічним на путі.
Не всміхайся,
Незнайомко,
посумуй на самоті.

Будь у пам'яті сумною —
до лиця тобі печаль...
Я проходжу стороною.
Тане профіль твій...
Прощай!

Вона жива, любов моя єдина,
ніщо її у серці не уб'є.
Примара щастя огортає димом
обличчя неціловане твоє.

Не треба ні розкаяння, ні горя,
миттєвий вогник пристрасті погас.
Любов моя, поранена докором,
стоїть між нами у прощальний час.

Напружено між мною і тобою
тремтить тоненька, ненадійна нить.
Та серце не вміщає дві любові,
а однієї нам не розділить.

ЛАСТІВИНА

Дівчинка в крапах ластовиння,
у чорнаво-білому вбранні —
сумнокрила юна ластівина
танці спогляда
в самотині.

Перед нею
пари кружеляють
і нейлон глузливо шурхотить.
Ластівина з поглядом зів'ялим
ледь тамує приступ гіркоти.

Вальс над парком урочисто лине,
надвечір'я сипле сизу ртуть...
Дівчинку в крапах ластовиння
хлопчаки до танцю
не беруть.

Хлопчаки ті
в інших на причалі.
І хто зна, чия вже тут вина:
хлопчаки чомусь не помічають,
як до танцю тягнеться
вона.

Як її чекання натомило,
як пече її передчуття...
Ой, скоріше б
зерна ластовиння
розгубити
в танці забуття!

Ластовиння
душу просвердлило...
Споглядає дівчинка
здаля.
Світ нестерпний,
світ несправедливий
перед нею
райдужно кружля.

Вітерець горта на ластівині
чорно-білий
модний крепдешин...
Ех, дівча
в крапах ластовиння —
в золотій
мозаїці душі!..

ВАЛЬС ЮНОСТІ

В. О. Єфімову

Хоч одвикли плечі від погонів,
та душа не вийшла у запас.

І повів
бувалий підполковник
літню даму
у повільний вальс.

Сам себе соромиться він трішки.
В'ється поруч юність золота,
а у нього —
срібних брів острішки
і давно вже виправка не та.

Та погляньте на його обличчя,
на ці скроні з відблисками зим...
Є ще порох!
Пасувать не личить
ватажкам одважним, бойовим.

Як несуть його пружисті ноги,
як пливе тверда його рука!
Молодіє старості дорога —
розступися, юносте вертка!

Цей щемливий плин старого вальсу,
цей вогонь у венах, що не згас,
підполковник гвардії запасу
пронесе крізь відстані і час.

Хай здають уже зрадливі нерви,
хай сивіє горда голова...
Ніжно пригорнулась до партнера
подруга незмінна фронтова.

Ах, ці звуки вальсу в юнім колі...
Давні звуки, не забути вас.
Не кінчайся
в шелесті шовковім,
не змовкай, товаришу мій вальс!

Дружині

Ромашко моя вечорова,
не хмарся,
усе промине.
Зажура твоя чорноброва
гнітить і чарує мене.

На серці і легко і важко,
коли посміхаєшся ти.
Не в'янь так весело, ромашко,
і сумно отак
не цвіти...

Вечірня година коротка.
Мов спалах, вона промайне.
Ромашко моя кароока,
не хмарся,
усе промине.

Гуркоче у небі вечірнім
далеке відлуння грози.
Тремтить наді мною докірно
пелюстка твоєї сльози.

РАДІОЛА

Здавалась нам порожня та кімнатка
фортецею майбутньої сім'ї.
Ми склали на підлозі для порядку
усі нехитрі вузлики свої.
На нас дивились прикро стіни голі,
було тоді, звичайно, не до втіх.
А ми собі купили радіолу
сусідам настороженим на сміх.
Та що сусіди... Ми не шкодували.
Нехай когось дратує милий жест!
Лише одна платівка нам співала —
на більше не спромігся наш бюджет.
Вікно палало в сутінках квітчасто,
немов вітраж казкових кольорів.
Зелений вогник семафором щастя
у нашій радіолі майорів.
З роками не старіли ми душею,
ділили щастя з добрими людьми.
Не звабили нас люстри недешеві,
не кажучи уже про килими.
Тому до нас прихильна наша доля.
Життя вирує повноводдям рік.
І грає наша давня радіола,
і гратиме над веснами повік.

ОСТРІВ РОЗЛУКИ

Немає страшнішої муки,
ніж серця розпачливий клич.
Гнітить мене
острів Розлуки
у морі веселих облич.

Я знаю: ·
ми справді не вічні
у щастя свого під крильми.
Нам дивиться гостро у вічі
довічна розлука з пітьми.

Та поки тримають планету
орбіти закоханих рук,—
вертаймо з доріг часолету.
Не треба,
не треба розлук!

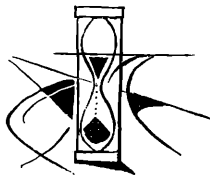
III.

МАРИМО НАДІЯМИ,

КВАПИМО СВІЙ ЧАС.

РАКУРС НЕСПОДІВАНИЙ

ДЕСЬ ЧЕКАЄ НАС.

САД МАТЕРІЇ

Заступи в землю!
Саджаємо дерево.
Дерево, дерево, дерево...
Стій!
Чуєш?
Із ядер снується матерія,
наче з дерев оцих — деревостій.

Заступи в землю.
Думками поглибше.
Зморшка пекуча лягає між брів.
Атомні ядра уява колише,
наче вода розхвильовану рінь.

Частка
і ціле.
Ядро
і матерія.
Заступи в землю...
Поглянь: чудеса!
Дерево, дерево, дерево, дерево...
Глибше!
Дерева, дерева...
Сад.

АРИТМІЯ

Вітри сміються і ридають ридма,
зелені дні струмують по лісах.
Народжуються і вмирають
ритми,
наструнені на різних полюсах.

Земля ритмічна у космічному возі
обідням рейок вигнутих рипить.
Вистукують на стиках тепловози
сталевим ритмом кованих копит.

Вигуркують ритмічно океани,
пульсують
вени рік,
серця морів,
і сила ритму, вічна, нездоланна,
зриває пароплави з якорів.

І ночі-дні чергуються ритмічно.
За ніччю день іде.
За ніччю—
день...
Світанки людям дивляться у вічі
і ритмом праці збуджують людей.

Міста димами зморено ритмують,
ритмічно зріють колоски в теплі.
Натхненні ритми творення
римують
єдину пісню
криці і землі.

А над Землею
всесвіт
буревіє
лихим вогнем космічних катастроф.
І розрива планету
аритмія
пророкуваннєм атомних голгоф.

Вітри свинцеві ще ридають ридма,
і ритм життя нас не заколивав.
Народжуються
і вмирають
ритми,
наструнені
на різних полюсах.

Де ти, зірко згасла, озовися?
З безвісті хоч привидом сійни,
крізь небесні хащі прямовисні
усміхнись печально з даліни.

Де ти, згасла зірко моя,
де ти?

У сліпої ночі на краю,
на хисткому березі планети
я лицем до всесвіту стою.

ШЛЯХ НА ВЕРШИНУ

Немов розгнуздані булані,
переганяючи вітри,
стрибали хмари табунами
на груди гордої гори.

Гуртом
на жадану вершину —
навальні,
здиблені,
прудкі—
повзли вони,
об скелі сині
боки здираючи пругкі.

За ними вслід пухка
хмаринка
повзла на звабну крутизну
і падала
з безмовним криком
донизу,
в прірву навісну.

І кружеляла по спіралі
сліпого вихору вона...

А хмари
небо підпирали,
їм підкорялась крутизна.

А хмари владно, гордовито
сіддали зламані хребти,
вже не лякали їх
ні вітер,
ані зрадливість висоти.

Ввижались їм нові вершини,
нові стрибки на крутизну.
Від хмар
примарами страшними
стриміли
тіні
унизу.

Зім'ята тінями хмурними,
на зламі скельної кори
безсило
танула
хмарина
в ногах
у грізної гори.

КАЗКИ НОВОАФОНСЬКОЇ ПЕЧЕРИ

З небес Новоафонської печери
крізь вічну ніч ідуть рясні дощі.
У дивнім сяйві скелі сургучеві
риплять, немов намочені плащі.

Свої закони має світ підземний,
свої дороги і свої мости.
Тут сіються краплин холодні зерна,
щоб каменем коштовним прорости.

Застигли тут годин повільні кроки,
спресовані в мільйони довгих літ.
У царстві скель вигранюються строки,
тверді і непорушні, мов граніт.

Гудуть печерні хащі галактичні.
У синій загадковій глибині
зловісно сяють ікла сталактитів,
регочуть хижі пащі кам'яні.

Неначе у чарівнім кінескопі,
трасує іскри темрява скупа.
Зеленим оком древнього циклопа
внизу підземне озеро скипа.

Над незбагненим, таємничим світом,
де квітне перлів урожайний сад,
звисає велетенським самоцвітом
сліпучий скам'янілий водоспад.

Ідуть рясні дощі з небес камінних,
чарують зір казкові чудеса.
Та щемне серце
під вогким склепінням
чомусь про інші марить небеса.

БОЖЕСТВЕННИЙ СТАНДАРТ

Над скелями задумався похмуро
святий Новоафонський монастир.
Віконцями з напруженим прижмуром
на море позира, мов на пустир.

Пристанище нелюдського терпіння
вертає душам грішників борги.
З високого блакитного склепіння
стандартно усміхаються боги.

За догмою святого трафарета
скупим, байдужим розчерком руки
покірно малювали ці портрети
іконописних справ ремісники.

Вони за вус приховували жарти,
богам убогим не бажали зла.
Та в лініях священного стандарту
іронія зачасна жила.

Стандартно, звично
суд страшний вершиться.
Стандартне пекло
і стандартний рай.

Зринають душі в небеса врочисто.
Стандартно жив —
стандартно помирай!

Сюди, повз кипарисові паради,
з погордою стандартного стовпа
стандартний всеросійський імператор
важким, стандартним поступом ступав.

Шляхи царів стандартні, перехресні
зійшлись під трафаретом на стіні.
Такі стандартні
всі царі небесні,
такі стандартні
всі царі земні.

І тільки так незграбно, нестандартно
повзли тут грішні душі на поклін.
Вони стандартно
не могли страждати
під стогін закривавлених колін.

І недаремно
зі склепінь блакитних
так винувато
дивляться боги.
Усім богам довіку не сплатити
своїм безгрішним грішникам
борги.

Наді мною вітер горне
хвилі хащів лісових.
Я по днові зелен-моря
йду, неначе лісовик.

Десь під кронами густими
пасма кіс перебира
мавка —
лісу господиня
і русалчина сестра.

Плине в темені зеленій
наді мною риба-птах.
Доторкається до мене
віковий міфічний страх.

Глухо хлюпають імлою
зелен-хвилі листяні.
Може, справді наді мною
давнє море?..
Я на дні...

Я горну руками тишу,
Спотикаюся об пень,

Швидше, вгору,
вгору швидше,
на поверхню,
в ясен день!

Та стиска мене знемога,
острах сили одібрав.
Почіплялися за ноги
дикі водорості трав.

Обіймає глибиною
давнє море...
Я на дні...
І регочуть
наді мною
зелен-хвилі листяні.

ГАГРА

Фатою хмар чоло вінчаєш ти,
зелена Гагро, місто невгамовне.
З-під неба три вершини, три кити,
несуть тебе до спіненого моря.

Зринають над мереживом струмків
твоїх котеджів сонячні каскади.
З висот на скелі здіблені, стрімкі
летить холодне срібло водоспадів.

Гудуть над морем білі кораблі,
над берегом гуркоче електричка.
Луною озивається в імлі
землі і вод одвічна перекличка.

Коли ж темніє заходу екран
і сонце дотліва на грані моря,—
у горах зріє місяця шафран,
вростаючи у небеса прозорі.

Перлино гір кавказьких, місто див,
ощедрений щедротами твоїми,
не раз під кипарисами я снів
тополями моєї України.

Море,
зупинись хоч на хвилину...

Хвиль каскад розгонистий, стрімливий,
гальки щебет кам'яноголосий
і тривожний гуркіт глибини,
море, —
зупини!

Море,
хай вітри в тобі потонуть,
хай засяє на твоїм просторі
штилю відшліфоване трюмо...

Море,
давай помовчимо!
Давай подумаємо про незрячі душі,
які, до тебе вперше доторкнувшись,
поспішно проголошують: «Вода...»

А хвиль орда зринає у блакить,
таранить гордих круч гранітний стан.

Гуркоче гнівне море, гомонить —
розказує мені про океан.

ПІСНЯ КАПІТАНА

Хай гримить, реве в нестямі
шторм розлючений — не дрейф!
Не ставали ми серцями
і не ляжемо у дрейф.

Не стогнали ми від бляю
на гримучій широті.
У двобої із собою
не звертали ми з путі.

Хай скрипучу нашу рубку
б'є важкий солоний шквал —
не здригнуться вперті руки
і не випустять штурвал.

Вище голову, мій друже!
Пам'ятай, що ти — матрос.
Одчайдушні наші душі
не спішать гукати «SOS!»

Хай гримить дев'ятим валом
грізне море штормове.
Наші руки од штурвала
навіть смерть не одірве.

СПЕКА

Озону,
скоріше озону!..
Хай збуриться небо смутне,
хай обрій заграє грозою,
хай блискавка хмари протне!

Густа і задушлива спека
брезентом сухим нависа,
і хмари
проносять над степом
безводні свої тілеса.

Озону, озону скоріше...
Хай стогне громово земля,
хай злива навалює періщить
зачахлі від спраги поля.

Хай небо проллється грозою
на зморшки земної щоки.
Жадають озону, озону
гарячі, сухі колоски.

Озону,
скоріше озону!..

ДОЛЯ СУФЛЕРА

Невдячна доля бідного суфлера,
на вічні муки він себе прирік:
щодня в мистецтво відчиняти двері
і не переступать його поріг.
У серці озивається не часто
дзвінкого слова музика жива.
Нестерпно з будки затхлої сичати
зігріті віщим генієм слова.
Щодня суфлера сумніви терзають.
Чи може бути гірше у житті:
весь вік сидіти спиною до залу,
від заздрості згорати в самоті...
Весь вік прожити в шепоті, в судомі,
від справжнього мистецтва
лиш на крок
і в будці
нагло вмерти
невідомим
у сяєві талантів і зірок.
Та поки слово на устах не вмерло,
суфлер талантам служить до кінця.
Така вже доля щедрого суфлера —
простого,
безіменного творця.

ВОСКРЕСЛІ МАМОНТИ

Кісточками доміно у сквері
смачно ляскають пенсіонери.
А віддалік
веселий чоловік
шукає
з малюками
у піску
воскреслих мамонтів.
Дрімують на візку
горбаті мамонти —
неоковирні крем'яхи.
Такого рейваха
дітиська наробили!
Квадрати на піску розбили,
перегорнули всі віки та ери...
Дратуються пенсіонери.
Ти схаменувся б, чоловіче,
пограв би краще в доміно,
ніж у камінчики...

А мамонти вже вимерли давно.

Світ мені усміхається тепло,
світ ковтає розлуки, роки.
І несуть мене прудко до тебе
кораблі, поїзди, літаки.

Обігнув я півкулі земної,
на гримучих широтах бував.
Ураган шаленів наді мною
і дев'ятий розбурханий вал.

Я долав і зневіру, і втому,
і нашестя видінь голубе...
Я збагнув, що далеко від дому
найстрашніше — не бачить тебе.

Та коротка з розлуки дорога.
Світ ковтає години-віки.
Поспішають до серця твого
кораблі, поїзди, літаки.

Над просторами рідного степу
лебедіють вітрів ручаї.
Жар південного сонця для тебе
я везу на засмаглім чолі.

Ах, ці пекучі сонячні вітри,
що дмуть із вогнедишної корони,
що літньої гарячої пори
промінням гострим ціляться у скроні.
Що спалюють беззахисні серця,
бунтують кров застоюну у венах...
Ах, ця загадка всесвіту,
оця хвороба променева незбагненна!
Чутливе серце, ворущись, трудись,
у надрах вигрівай любов-ненависть.
Не спиш ночами, квапишся кудись,
а от куди —
не відаєш, не знаєш.
Настроюєшся, серце, на любов,
наструюєш ти
щастя світлі струни.
А світ скипає атомним грибом
і трунком присипа тебе отруйним.
І ось ти вже зненавистю гориш,
ракетою вистогнуєш у леті...
Та сонце вицілює згори
тебе цілющим ультрафіолетом.
Ах, ці мінливі
сонячні вітри!..

БРИНИТЬ МОЄ ПЕРО

В. Коломійцю

Озвучене піснями
на щастя, на добро,
у пальцях неслухняних
бринить моє перо.

Весела і лукава
мелодія зрина.
Бринить, не замовкає
пера мого струна.

Співає колискову,
занурене в тепло,
вібрує колосково
пера мого стебло.

Тремтять похмурі тіні
пронизаного зла.
Бринить, бринить прицільно
пера мого стріла.

І втомою на віях
звиса нічна пора,
і серце вогневіє
на кінчику пера.

Тихше!
Народжується вірш...
Десь глибоко в свідомості
вже кільчаться зерна образів.
Ще не віриш.
Пружину чекання
стискаєш.
А уява
поспішно виводить
рядків ненаписаних обриси.
Почуття
збираються хмарами,
з протилежних зарядів думок
викрешують блискавку
і спадають на ґрунт свідомості
дощем з високості.
Тихше!
Народжується вірш.
Не стривожте його,
не стривожте!

СИМФОНІЯ

Юпітер косо мружиться,
злітає жваве *presto*.
І в епіцентрі музики —
правиця диригента.

Чоло його в залисинах
од мук перекошилось.
Який же він розхристаний,
який же він... красивий!

Мелодію видзвонює,
вітріє чуб левиний
Гримить,
гримить
симфонії
розбурхана лавина.

Глибоко так заховані
сердець людських секрети...
Жбурляє
в зал
симфонію
дар божий диригента.

НЕСПОДІВАНИЙ РАКУРС

Маримо надіями,
квапимо свій час.
Ракурс несподіваний
десь чекає нас.

Навіть у відомому
невідоме є...
Над аеродромами
небо виграє.

Стогне траєкторії
лінія крива.
Світ наш розпросторений
лине з-під крила.

Хмаркою брунатною
мерехтіє світ.
За ілюмінатором
наростає лід.

Небо продірявлене
спомини хита.
Молодими травами
пахне висота.

Що там,
де мережиться
сонячна іржа?
Навіть у безмежності
є якась межа.

Навіть у падіннях є
злети повсякчас.
Ракурс несподіваний
десь
чекає нас.

СУПЕРЕЧКА

Кажеш ти, що марно я згораю,
що життя повз мене проліта,
що примарна, як видіння раю,
ця моя затяга суєта.

Зайве сперечатися з тобою,
клекотіти в пристрасті сліпій.
Не потрібні заклики до бою,
коли йде уже смертельний бій.

Так, лише одне життя в людині —
квапить жити істина сумна.
Кожен день — мов пісня лебедина,
наче келех, випитий до дна.

Дмуть вітри в мої тривожні очі,
косо в груди б'ють важкі дощі.
І гуркочуть у безсонні ночі
тектонічні зрушення душі.

І горить життя моє смагляве,
сохне піт солоний, мов ропа.
Огнедишна вулканічна лава
на шляху моєму закипа.

СУТЬ

Не знають ні зупинок, ні повернень
орбіти заспокоєних очей.
Ковзає зір по видимій поверхні
простих, звичайних явищ і речей.

Квадратний обрис, кругла оболонка,
кути і грані привертають зір.
І протирає неуважне око
одежу речі, звичної до дір.

Дешево, чахла золото дрібничок
зіниці насторожені пасуть.
Не дивляться зіниці у незвичне,
у глиб речей простих, у їхню суть.

Вона ж тремтить, незгасна іскра суті,
мов птиця, запроторена у кліть.
Пригляньмося: усе на світі суще
в основі
суть приховану таїть.

Не вірмо звичним лініям химерним —
хай погляд стане гострим, як стріла.
Колись краса Мілоської Венери
шматком простого мармуру була.

ОЙ СПІВАЄ СОЛОВЕЙКО!

Ой співає соловейко,
заливається!
Ой кує ж та зозуленька
за левадою!

— Мамо, скільки вам казати,
хай ця хата западеться!
Вікна, двері забивайте, та й поїхали...

Ой висвистують синички,
раді волі!
Ой висвистують, синочку,
в радіолі...

Чисто, затишно в кімнатах.
Пахне фарбою.
Син з невісткою на фабриці.
Діти в школі.

Стомлено кружляє тільки
чорне сонечко платівки
на радіолі.

Ой співає соловейко!..

Не осягнути рух сердець
І не збагнуть ніколи.
Рух відчайдушний —
навпростець,
обачливий —
дєвкола.

Невпинний рух
у далечинь,
невпинний рух статичний.
Рух
по відточеній січній
і по тупій дотичній.

Непевний рух
між «так» і «ні»,
що груди розпирають.
Рух
по напруженій струні
і по в'юнкій спіралі.

Рух механічний
«від» і «до»,
болючий рух щоднини.

Рух усвідомлений —
на дот,
стихійний —
у щілину.

Рух
від початку
до кінця,
від смерті
до безсмертя.
Летять планетами серця
в космічній коловерті.

Крізь сиву вічність
навпростець
летять вони невпинно.
Летять галактики сердець
від людства —
до людини.

З М І С Т

Червоний вал	5
------------------------	---

I.

«Благословиться хай довіку» . . .	9
Медівники	11
Цвіт бузини	12
Вершина планети	14
Райдуга над Дніпром	16
Снага	17
Ходить пам'ять	18
Повернення	19
Післямова до листа	20
Відлуння	22
Хлібна путь	24
Пора цвітіння тютюну	25
Картина	26
Міст	27
Зустріч в океані	28
Лист ровесникам	30
Чорний спектр	32
«Коли спадає день...»	33
Весняний вокзал	34

II.

Я родом із Людства	37
Покоління	39
Спомин у трьох кольорах	42
Кадри фронтової кінохроніки	43
Слава	45
Бій	47
Стрілись двоє	49
Висота	50
Дід гасить ванно	51
Жорстокість	52
Бляхар залітний	54
Остання роль Василя Шукшина	56
Пальма першості	58
Незнайомка	59
«Вона жива, любов моя єдина»	61
Ластівина	62
Вальс юності	64
«Ромашко моя вечорова»	66
Радіола	67
Острів розлуки	68

III.

Сад матері	71
Аритмія	72
«Де ти, зірко згасла, озовися?»	74
Шлях на вершину	75
Казки Новоафонської печери	77
Божественний стандарт	79

«Наді мною вітер горне»	81
Гагра	83
«Море, зупинись хоч на хвилину...»	84
Пісня капітана	85
Спека	86
Доля суфлера	87
Воскресли мамонти	88
«Світ, мені усміхається тепло»	89
«Ах, ці пекучі сонячні вітри»	90
Бринить моє перо	91
«Тихше! Народжується вірш...»	92
Симфонія	93
Несподіваний ракурс	94
Суперечка	96
Суть	97
Ой співає соловейко!	98
«Не осягнути рух сердець»	99

Перебийнис Петр Моисеевич

**УТРЕННИЕ
ГОРНЫ**

Издательство
«Радянський письменник»

СТИХИ

(На украинском языке)

Редактор
Л. А. Володіна
Художник
А. Б. Площанський
Художній редактор
Н. В. М'яковська
Технічний редактор
К. П. Лапченко
Коректор
А. М. Голик

Здано на виробництво 10.II 1976 р. Підписано до друку 24. VI. 1976 р. Формат 60×90¹/₃₂. Папір для глибокого друку. 3¹/₄ фіз.-друк. арк., 3,25 ум.-друк. арк., 2,74 обл.-вид. арк. БФ 35074. Тираж 3500.

Зам. 0812. Ціна 34 коп.

«Радянський письменник», Київ, бульвар Лесі Українки, 20. Одеська книжкова фабрика республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига» Державного комітету Ради Міністрів УРСР у справах видавництва, поліграфії та книжкової торгівлі,

вул. Держинського, 24.